

Den elektroniska tidningen på väg?

Hemmets Journal nu 308.800 ex!

Ring annons-
avdelningen
tel 08-14 27 30.

THOMAS OHLIN är huvudsekreterare i den statliga Informationsteknologiutredningen. Den ska utreda om vi ska ha text-TV och datavision i Sverige och, i så fall, vem som ska ha ansvaret, hur finansieringen ska ordnas m m.

Tjänstesamhället på 1980-talet är mer och mer beroende av våra informationskanaler. Press, radio och TV kompletteras redan av video och kanske satellit-TV. Snart är text-TV och datavision här. Tvåvägskommunikation och dialog blir då snart orden för dagen. Konsumentens uppvaknande, och begynnande ansvar.

Med en liten tillsats blir hem-TV:n en datavisionsapparat. Vi får möjlighet att slå upp uppgifter av alla de slag, uppgifter som via telefonnätet visas fram på TV:n. Och vi kan meddela oss med varandra, sända budskap. Få plötsliga vänner kring gemensamma intressen. Organisera oss, om vi vill.

Bokens död, tidningens död, dramatiserar man. Knappast. Men en förändring, en ny förpackning. Precis som den billiga pocketboken kunde och kan föra ut så mycket så effektivt. Den helt elektroniska pocketboken lär dock kanske dröja något decennium – även om den redan finns i några utländska utvecklingslaboratorier på prov. En liten datadosa att ha i fickan. Som man kan koppla in på telefonnätet då och då.

De nya medier som är mer närliggande, dvs kan komma på 1980-talet, medför en jämfört med idag ytterligare uppdelning av informationen. Somt blir säkert kvar på papper liknande sin nuvarande form, faktidskrifter, analyser, kvalificerade jämförelser m m. Men somt hämtar vi enklast fram via datavision. Efterfrågade nyheter, varuuppgifter, kort och precis information av uppslagstyp m m. Sådant där frågorna kan preciseras från början. Plus kontaktskapandet. Men detta senare är på sätt och vis något annat. Man får ett nytt redskap som kompletterar telefonen, för de mer eller mindre mänskliga kontakter som den används till.

Ett brev betyder så mycket, javisst. Men gäller detta då också databrev, som man tex kan skicka från hemterminalen, datavisionen? Det måste det väl göra, om det är innehållet man syftar till, snarare än formen. Mediet gör visserligen budskapet, säger McLuhan, men om just

pappersarket då är så viktigt kan man ju skaffa en faksimilapparat som kompletment till TV:n. Japanerna kommer sannolikt snart att kunna exportera billiga sådana faksimilapparater, för hembruk.

Databrev behöver inte alls vara opersonliga, som blanketter vid deklarationsdags. Tvärtom. Det är ju knappast så att enbart pennan kan förmedla känslor i skrift.

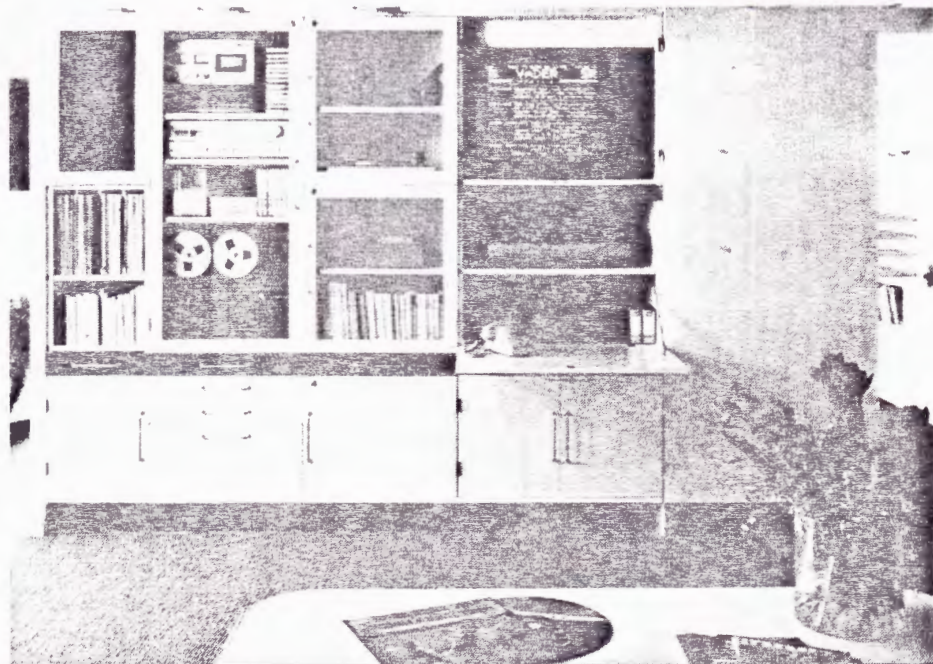
Nya medier av typ datavision kan få en mycket bred användning i samhället. Många andra länder går redan längre än vi, och prövar kabel-TV och andra sk bredbandstjänster. Då kan ännu intensivare program och kontakt överföras. Men kabel-TV är dyrt, kostar miljarder.

Ännu är vår svenska aptit för nya medier måttlig. Vi kan komma långt med tex text-TV och datavision. Ska vi över huvud taget ha ens detta? Vem ska ha ansvar, vem ska betala? Kan medierna bli fritt tillgängliga, för alla? Kan tex yttrandefriheten ökas via sådana medier? Här behövs debatt och ökat medvetande om de möjligheter till vidgad kontakt som snart kan erbjudas. ■

Moms på film

Vad beträffar mervärdesskatt i film-sammanhang gäller att visningsrätt eller annan rätt till film, som avser reklam eller information, likställs med vara. Försäljning av reklam- eller informationsfilm eller upplåtelse av rätt till sådan film är därför skattepliktig, vilket speciellt berör företag, som inte kan "dra av momsen" tex banker och försäkringsbolag.

Upplåtelse av visningsrätt till annan film tex film för undervisning och utbildning, medför däremot inte skattskyldighet. Vid beställning av sådana filmer gör därför banker, försäkringsbolag m fl klokt i att endast låta avtalet omfatta visningsrätten.

Kommer framtidens vardagsrum att se ut så här med apparater för bild och ljud? De har alla ett gemensamt: de kan användas för vår kommunikation. De kan öka mängden av underhållning och information. De kan också öka möjligheterna till kommunikation och utbyte.